

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Володимир БУГРОВ

УХВАЛА

Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка
**«Про результати акредитації освітніх програм Університету за усіма
рівнями вищої освіти у 2020/2021 н.р.»**

від 01 листопада 2021 року

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з науково-педагогічної роботи А.Гожика «Про результати акредитації освітніх програм Університету за усіма рівнями вищої освіти у 2020/2021 н.р.», Вчена рада зазначає, що у 2020/2021 н.р. Київський національний університет імені Тараса Шевченка (далі – Університет) продовжував акредитацію своїх освітніх програм у Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти України. Всього впродовж 2020/2021 н.р. пройшли всі етапи процедури акредитації **58** освітніх програм (у 2019/2020 н.р. – **32** освітні програми).

Університет на сьогодні є:

- найбільшим замовником послуг Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України (упродовж 2019/2020-2021/2022 н.р. процедури акредитації пройшли і мають пройти більше 240 програм);

- одним із найбільших кадрових донорів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України (майже 200 науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти Університету є експертами і членами галузевих експертних рад).

На сьогодні результати акредитації освітніх програм за новим, затвердженим у 2019 році наказом МОН України Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, такі:

Галузь знань	Всього акредитовано у 2019-2021 роках програм	У тому числі визначених як:		За рівнями		
		«зразкова»	«умовна»	Бакалавр	Магістр	Доктор філософії
01 Освіта/Педагогіка	5		3	4		1
02 Культура і мистецтво	1				1	
03 Гуманітарні науки	10	2		3	2	5
05 Соціальні та поведінкові науки	4	1				4

Галузь знань	Всього акредитовано у 2019-2021 роках програм	У тому числі визначених як:		За рівнями		
		«зразкова»	«умовна»	Бакалавр	Магістр	Доктор філософії
06 Журналістика	1	1				1
07 Управління та адміністрування	6	2			2	4
08 Право	1					1
09 Біологія	3	1			2	1
10 Природничі науки	22	3	1*	3	13	6
11 Математика та статистика	4	2		1		3
12 Інформаційні технології	14		1	6	4	4
17 Електроніка та телекомунікації	1					1
19 Архітектура та будівництво	3	2			3	
20 Аграрні науки та продовольство	1				1	
22 Охорона здоров'я	1				1	
23 Соціальна робота	1					1
24 Сфера обслуговування	3				2	1
28 Публічне управління та адміністрування	1					1
29 Міжнародні відносини	8	1		2	3	3
Разом	90	15	5*	19	34	37

Примітка: * - Після умовної акредитації у 2019/2020 н.р. році ОПП була акредитована без зауважень у 2020/2021 н.р.

Абсолютна більшість акредитацій здійснювалась із використанням технічних засобів відеозв'язку.

У 2021/2022 навчальному році у графік акредитації Національного агентства забезпечення якості вищої освіти включено більше 150 освітніх програм Університету:

Галузь знань	Заплановано на 2021/2022 н.р.			
	Всього	за рівнями:		
		Бакалавр	Магістр	Доктор філософії
01 Освіта/Педагогіка	3	2		1
02 Культура і мистецтво	5	5		
03 Гуманітарні науки	2		2	
05 Соціальні та поведінкові науки	31	12	19	
07 Управління та адміністрування	25	8	16	1
09 Біологія	4	2	1	1
10 Природничі науки	14	5	8	1
11 Математика та статистика	12	6	6	
12 Інформаційні технології	15	5	7	3

Галузь знань	Заплановано на 2021/2022 н.р.			
	Всього	за рівнями:		
		Бакалавр	Магістр	Доктор філософії
15 Автоматизація та приладобудування	2	1	1	
16 Хімічна та біоінженерія	2		2	
17 Електроніка та телекомунікації	2		2	
19 Архітектура та будівництво	4	4		
22 Охорона здоров'я	1		1	
24 Сфера обслуговування	1	1		
25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	1	1		
28 Публічне управління та адміністрування	1	1		
29 Міжнародні відносини	28	7	21	
Разом	153	60	86	7

Зокрема, за структурними підрозділами: економічний факультет – 36 ОП, ННІ міжнародних відносин – 25 ОП, фізичний факультет – 12 ОП, механіко-математичний факультет – 11 ОП, факультет інформаційних технологій – 11 ОП, факультет психології – 9 ОП, Військовий інститут – 6 ОП, географічний факультет – 6 ОП, факультет комп'ютерних наук та кібернетики – 6 ОП, факультет соціології – 6 ОП, ННІ високих технологій – 4 ОП, ННІ журналістики – 4 ОП, ННЦ «Інститут біології та медицини» – 4 ОП, Інститут післядипломної освіти (разом з ННІ міжнародних відносин) – 2 ОП, ННІ філології – 2 ОП, ННІ «Інститут геології» – 2 ОП, факультет радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем – 2 ОП, Інститут управління державної охорони України – 1 ОП, історичний факультет – 1 ОП.

Обсяг робіт, який виконують співробітники Університету (гаранти освітніх програм, члени науково-методичних комісій факультетів/навчально-наукових інститутів, заступники деканів/директорів з навчальної роботи, члени Науково-методичної ради Університету, співробітники відділу забезпечення якості освіти, НМЦ ООП, відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів, відділу кадрів і планово-фінансового відділу) при акредитації освітніх програм, продовжує зростати. Найменше зауважень щодо освітньої діяльності при акредитації було на тих факультетах/у навчально-наукових інститутах, де адміністрація, науково-педагогічні працівники і здобувачі освіти ознайомлені з вимогами Положення про організацію освітнього процесу, Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу, Положення про порядок реалізації студентами Університету права на вільний вибір навчальних дисциплін, Тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх програм, Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм і керуються цими документами.

В Університеті постійно докладаються зусилля і здійснюються заходи для підвищення рівня організаційно-методичної підтримки гарантів програм, факультетів/навчально-наукових інститутів. З метою організаційно-правового врегулювання діяльності гарантів освітніх програм та їх заохочення до

здійснення заходів із забезпечення якості освітніх програм 07 грудня 2020 року Вчена рада затвердила Положення про гаранта освітньої програми Київського національного університету імені Тараса Шевченка, у якому визначені питання щодо призначення гаранта освітньої програми, права й обов'язки гаранта освітньої програми та питання взаємодії гаранта освітньої програми і завідувачів кафедр, керівників структурних підрозділів. Також Положенням регламентовано, у зв'язку з виконанням гарантом освітньої програми значних обсягів організаційної та методичної роботи, встановлення максимальних обсягів навчального навантаження і навчальних занять на 50 годин менше ніж передбачено наказом про норми часу для відповідної категорії штатних науково-педагогічних працівників.

У 2020/2021 навчальному році для сприяння розвитку культури якості вищої освіти керівників освітніх програм для гарантів освітніх програм було проведено три хвили чотириденних тренінгів за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти». Успішно закінчили програму та отримали сертифікат підвищення кваліфікації більше 200 гарантів освітніх програм.

З метою подальшого покращення системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті і для вдосконалення Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка, у 2020/2021 навчальному році були затверджені: опитувальник здобувачів освіти щодо якості викладання навчальної дисципліни; шаблон опитувальника здобувачів освіти щодо якості освітньої програми; опитувальник для науково-педагогічних працівників; обговорено опитувальник для роботодавців. Починаючи з січня 2021 року, були проведені опитування за 227 освітніми програмами всіх рівнів вищої освіти, у яких заявлені 10532 здобувачі вищої освіти, але загальна кількість респондентів, які завершили опитування, становить 3927 осіб. Найбільш скептично студенти Університету ставляться до оприлюднення інформації щодо дисциплін, практичної підготовки, відповідності змісту дисциплін сучасним вимогам, процедур дотримання академічної доброчесності, можливості взяти участь у покращенні програми. Натомість високим є рівень задоволеності щодо оприлюднення освітніх програм, можливостей вибору дисциплін, чіткості процедур оскарження результатів оцінювання та ін.

Досвід проходження акредитації освітніх програм дозволив Університету виявити слабкі місця внутрішньої системи забезпечення якості освіти й освітньої діяльності, і, водночас, розробити пропозиції щодо вдосконалення зовнішньої системи забезпечення якості освіти. Більшістю акредитаційних справ, які вже завершені, система забезпечення якості освіти Університету визнається інноваційною і вартою наслідування, однак навіть найдосконаліша внутрішня система забезпечення якості освіти не зможе гарантувати високу якість освітнього процесу доти, поки науково-педагогічні працівники, адміністрація, навчально-допоміжний персонал і студенти не будуть працювати над досягненням спільної мети – гарантованої високої якості підготовки фахівців за всіма рівнями вищої освіти.

Головні (серед виявлених) об'єктивні і суб'єктивні чинники, які спричиняють проблеми у функціонуванні внутрішньої системи забезпечення якості Університету і були причиною зауважень при акредитації:

- все ще недостатній рівень розуміння частиною викладацької спільноти необхідності врахування студентоцентрованого підходу на всіх рівнях реалізації освітнього процесу: від укладання освітньої програми і формування навчального плану до запровадження формативних оцінювань під час викладання дисциплін і діалогу із здобувачами освіти за результатами опитувань. При формуванні освітніх програм і робочих програм дисциплін визначальним чинником мають бути не наукові уподобання науково-педагогічного працівника, а досягнення необхідних для випускника результатів навчання;

- недостатнє врахування при формуванні рейтингів науково-педагогічних працівників, визначенні форм й обсягів заохочення (у тому числі матеріального стимулювання) їхньої участі у розробленні, вдосконаленні і реалізації освітніх програм, заходах із академічної і позаакадемічної підтримки студентів, взаємодії із стейкхолдерами;

- недосконалість існуючої системи оплати праці, за якою менеджерські, наставницькі якості, рівень викладацької майстерності і досвід роботи за фахом практично не впливають на рівень оплати праці науково-педагогічного працівника, якщо у нього відсутні відповідний науковий ступінь та/або вчене звання;

- недостатня врегульованість питань менеджменту програм на законодавчому рівні (затвердження Вченою радою Університету Положення про гарантів освітніх програм не вирішило всі проблемні питання);

- все ще низький рівень виконавської дисципліни при здійсненні локального моніторингу освітніх програм;

- невисокий рівень обізнаності частини науково-педагогічних працівників із нормативними документами Університету з питань організації освітнього процесу;

- випадки невисокої якості підготовки відомостей самооцінювання гарантами освітніх програм, частина з яких, імовірно, передоручала розроблення цих документів особам, які не мають необхідної кваліфікації або не розуміють мети процедур акредитації;

- невисока активність здобувачів освіти у реалізації заходів із забезпечення якості освіти та все ще недостатня їх обізнаність із власними можливостями формування індивідуальних освітніх траєкторій і важливістю дотримання принципів академічної доброчесності.

Ці чинники здебільшого були причиною виникнення зауважень експертних груп і галузевих експертних рад, зокрема щодо:

- врахування вимог професійних стандартів;
- залучення роботодавців, здобувачів освіти і випускників до перегляду освітніх програм;
- якості робочих програм вибіркових дисциплін;
- інформування здобувачів про результати опитувань і прийняття рішень;
- участі здобувачів у програмах мобільності, у дослідницьких проєктах;
- відповідності кваліфікації науково-педагогічних працівників дисциплінам, які вони викладають;
- залучення до освітнього процесу роботодавців і фахівців-практиків;

- оновлення інформації щодо освітніх програм на сайтах структурних підрозділів тощо.

Університет готував зауваження до кожного звіту експертної групи і коментарі до кожного із проєктів експертного висновку ГЕР. Повні тексти цих зауважень і коментарів наведені на сайті Університету (<http://www.univ.kiev.ua/ua/official/accreditation/>).

Ключові чинники, які впливають на об'єктивність оцінювання освітніх програм ЗВО України Національним агентством із забезпечення якості освіти, такі:

- не виправдано, порівняно із практикою Європейських агенцій забезпечення якості освіти, звужена позитивна частина шкали оцінювання критеріїв і підкритеріїв;

- у складі експертних груп відсутні роботодавці;
- в експертів недостатньо часу для роботи з документами перед візитом;
- частина експертів сприймає себе як представників ревізійної комісії;
- багато експертів доволно трактують критерії оцінювання освітніх програм, базуючись переважно на практиці власних університетів.

- в експертів недостатньо часу для роботи над звітом після візиту;
- надмірна завантаженість експертів, частина з яких починає роботу над новою акредитаційною справою, не завершивши звіт про попередню;

- галузева експертна рада має право змінити оцінку експертної групи, хоча на засідання ГЕР справу готує один доповідач (а серед членів ГЕР, як правило 1-2 представники спеціальності).

Зважаючи на вищевизначене, **Вчена рада Університету ухвалює:**

1. Доповідь проректора з науково-педагогічної роботи А.Гожика «Про результати акредитації освітніх програм Університету за усіма рівнями вищої освіти у 2020/2021 н.р.» взяти до відома й обговорити на засіданнях вчених/педагогічних рад факультетів/навчально-наукових інститутів, коледжів (за участі директора НМЦ ООП А.Пижика, начальника відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, начальника відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів А.Ткачук).

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи А.Гожик, декани факультетів/директори навчально-наукових інститутів, коледжів.

Термін: до 03.12.2021 р.

2. Відділу забезпечення якості освіти довести до відома факультетів/навчально-наукових інститутів результати узагальнення сильних і слабких сторін та ключові рекомендації, надані за результатами звітів експертних груп й експертних висновків галузевих рад за усіма освітніми програмами.

Відповідальні: начальник відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, начальник відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів А.Ткачук.

Термін: до 17.12.2021 р.

3. На основі аналізу результатів прийому на навчання у 2021 році, зауважень і рекомендацій, отриманих при акредитації освітніх програм, надати пропозиції щодо скорочення переліку освітніх програм, за яким буде оголошено прийом на навчання у 2022 році.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи А.Гожик, декани факультетів/директори навчально-наукових інститутів, коледжів, начальник відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, відповідальний секретар Приймальної комісії А.Кренивич.

Термін: до 03.12.2021 р.

4. Проректору з науково-педагогічної роботи А. Гожику, відділу забезпечення якості освіти, НМЦ ООП, відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів, Інституту післядипломної освіти:

4.1. Розробити нову редакцію Програми підвищення кваліфікації «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (обсяг – 2 кредити ЄКТС);

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи А.Гожик, начальник відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, директор НМЦ ООП А.Пижик.

Термін: до 31.12.2021 р.

4.2. Провести два тренінги для гарантів освітніх програм, завідувачів кафедр, керівництва факультетів/навчально-наукових інститутів.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи А.Гожик, директор ІПО Н.Ткаченко, начальник відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, директор НМЦ ООП А.Пижик, начальник відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів А.Ткачук, в.о. начальника відділу академічної мобільності Л.Галич.

Термін: до 31.05.2022 р.

4.3. Провести впродовж 2021/2022 навчального року для викладачів, які мають науково-педагогічний стаж не більше 3 років, два тренінги за сертифікатною програмою «Основи викладацької майстерності» (обсяг – 1 кредит ЄКТС).

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи А.Гожик, директор ІПО Н.Ткаченко, начальник відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, начальник відділу сприяння працевлаштування та роботи з випускниками Р.Куриленко.

Термін: до 01.03.2021 р.

4.4. Підготувати звернення до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, в якому викласти рекомендації Університету щодо вдосконалення процедур акредитації і підготовки експертів.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи А.Гожик, начальник відділу забезпечення якості освіти Д.Щеглюк, начальник відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів А.Ткачук.

Термін: до 31.05.2022 р.

5. Інформацію про хід виконання ухвали заслухати на засіданні ректорату у листопаді 2022 року.

6. Контроль за виконанням цієї ухвали покласти на першого проректора В. Ільченка.

